

"Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 18 ақпандағы № 71 қаулысы.

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

"Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

*Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі*

Б. Сағынтаев

Жоба

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ

Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы

Осы Заң азаматтарды әлеуметтік қорғаудың мемлекет жүзеге асыратын нысандарының бірі ретіндегі міндетті әлеуметтік сақтандырудың құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық негіздерін белгілейді.

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясы (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтерді, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсету, "бір терезе" қағидаты бойынша мемлекеттік қызметтерді, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға арналған техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерді, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсетуге өтініштер қабылдау және көрсетілетін қызметті алушыға олардың нәтижелерін беру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру, сондай-ақ электрондық нысанда мемлекеттік қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған, оның орналасқан жері бойынша жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыратын заңды тұлға ;

2) асыраушы – өзінің асырауындағы отбасының еңбекке қабілетсіз мүшелерін өз табысы есебінен асыраушы адам;

3) асырауындағылар санының коэффициенті – қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған оның отбасы мүшелерінің санына байланысты айқындалатын коэффициент;

4) әлеуметтік аударымдар – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен төлеушілердің Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төлейтін ақшасы;

5) әлеуметтік аударымдар бойынша берешек – әлеуметтік аударымдардың есептелген және осы Заңда белгіленген мерзімде төленбеген сомалары, сондай-ақ төленбеген өсімпұл сомалары;

6) әлеуметтік аударымдар мөлшерлемесі – әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісінің шамасына пайыздық қатынаспен көрсетілген, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төленетін міндетті төлемдердің тіркелген мөлшері;

7) әлеуметтік аударымдарды төлеуші (бұдан әрі – төлеуші) – осы Заңда белгіленген тәртіппен әлеуметтік аударымдарды есептеуді және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төлеуді жүзеге асыратын жұмыс беруші, дара кәсіпкер, оның ішінде шаруа немесе фермер қожалықтары, сондай-ақ "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеуші болып табылатын жеке тұлға;

8) әлеуметтік қатер – еңбек ету қабілетінен айырылуына және (немесе) жұмысынан айырылуына, асыраушысынан айырылуына, жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға және бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылуына әкеп соқтырған оқиғаның басталуы, соның нәтижесінде осы Заңға сәйкес әлеуметтік төлемдерді алу құқығына ие болатын, міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы не ол қайтыс болған жағдайда оның асырауында болған отбасының мүшелері;

9) әлеуметтік төлемдер – әлеуметтік төлемдерді алушының пайдасына Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры жүзеге асыратын төлемдер;

10) әлеуметтік төлемді алушы (бұдан әрі – алушы) – әлеуметтік қатер жағдайы басталғанға дейін Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына өзіне әлеуметтік аударымдар жүргізілген және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры өзіне қатысты әлеуметтік төлемдер тағайындау туралы шешім шығарған жеке тұлға, ал міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы болып табылатын адам қайтыс болған жағдайда – қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған отбасы мүшелері;

11) еңбек ету қабілетінен айырылу коэффициенті – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесіне қарай айқындалатын коэффициент;

12) еңбекке қабілетсіздік күндері санының коэффициенті – жүктілікке және босануға, сондай-ақ жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты берілген

еңбекке уақытша қабілетсіздік парағында көрсетілген күндер санына қарай айқындалатын коэффициент;

13) жеке практикамен айналысатын адам – жеке нотариус, жеке сот орындаушысы, адвокат, кәсіпқой медиатор;

14) инвестициялық декларация – Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының активтеріне қатысты инвестициялық қызметтің мақсаттарын, стратегиясын, Қазақстан Республикасының заңнамасы шеңберінде инвестициялау үшін объектілер тізбесін, шарттары мен шектеулерін, Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының активтерін хеджирлеу және әртараптандыру шарттарын айқындайтын құжат;

15) инвестициялық кіріс – Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының активтерін инвестициялау нәтижесінде алынған (алуға жататын) ақша;

16) қатысу өтілінің коэффициенті – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысудың жалпы өтіліне қарай айқындалатын коэффициент;

17) медициналық-әлеуметтік сараптама бөлімшесі (бұдан әрі – МӘС бөлімшесі) – міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы бақылау жөніндегі уәкілетті органның медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізетін құрылымдық бөлімшесі;

18) Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры (бұдан әрі – қор) – әлеуметтік аударымдарды шоғырландыруды, асыраушысынан айырылған жағдайда, отбасы мүшелерін – асырауындағыларды қоса алғанда, өздеріне қатысты әлеуметтік қатер жағдайы туындаған міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларға әлеуметтік төлемдер тағайындауды және жүзеге асыруды жүргізетін заңды тұлға;

19) қор активтері – осы Заңда көзделген мақсаттарға арналған ақша, бағалы қағаздар, өзге де қаржы құралдары;

20) міндетті әлеуметтік сақтандыру – осы Заңда көзделген әлеуметтік қатер жағдайы туындаған кезде әлеуметтік төлемдерді жүзеге асыру мақсатында әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың бір бөлігін өтеу үшін мемлекет ұйымдастыратын, бақылайтын және кепілдік беретін шаралар жиынтығы;

21) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі – мемлекет белгілейтін және кепілдік беретін, міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің субъектілері арасындағы қатынастарды реттейтін нормалар мен қағидалардың жиынтығы;

22) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысудың жалпы өтілі – әлеуметтік аударымдар түскен айлардың жалпы саны;

23) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің субъектілері – төлеуші; міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы; алушы; Мемлекеттік корпорация; қор; Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі; уәкілетті орган; міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы бақылау жөніндегі уәкілетті орган; мемлекеттік кіріс органдары; халықты жұмыспен қамту орталығы;

24) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы – өзі үшін әлеуметтік аударымдар төленетін және осы Заңда көзделген әлеуметтік қатер жағдайлары туындаған кезде әлеуметтік төлемдер алуға құқығы бар жеке тұлға;

25) міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы бақылау жөніндегі уәкілетті орган – халықты әлеуметтік қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты жүзеге асыратын мемлекеттік органның аумақтық бөлімшесі;

26) табысты алмастыру коэффициенті – әлеуметтік қатер жағдайына байланысты айқындалатын коэффициент;

27) уәкілетті орган – қор қызметіне реттеу, бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

28) халықты жұмыспен қамту орталығы – ауданның, облыстық және республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органы жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шараларын іске асыру, жұмыссыздықтан әлеуметтік қорғауды және "Халықты жұмыспен қамту туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің өзге де шараларын ұйымдастыру мақсатында құратын заңды тұлға.

2-бап. Осы Заңмен реттелетін қатынастар

Осы Заң әлеуметтік қатер жағдайы туындаған кезде міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылар мен осы Заңда көзделген алушыны әлеуметтік қамсыздандырудың қосымша нысанын құрумен байланысты қатынастарды реттейді.

3-бап. Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңда қамтылғандардан өзгеше қағидалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың қағидалары қолданылады.

3. Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасымен реттелген құқықтық қатынастарға Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасының күші қолданылмайды.

4-бап. Міндетті әлеуметтік сақтандырудың түрлері

Міндетті әлеуметтік сақтандыру мынадай түрлерге бөлінеді:

1) еңбек ету қабілетінен айырылған жағдай;

2) асыраушысынан айырылған жағдай;

3) жұмысынан айырылған жағдай;

4) жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылған жағдай;

5) жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуына байланысты табысынан айырылған жағдай;

б) бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдай.

5-бап. Міндетті әлеуметтік сақтандырудың негізгі қағидалары

Міндетті әлеуметтік сақтандырудың негізгі қағидаттары:

1) Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасын сақтау мен орындаудың жалпыға бірдейлігі;

2) әлеуметтік төлемдерді қамтамасыз ету үшін қолданылатын шараларға мемлекеттің кепілдік беруі;

3) осы Заңда көзделген шарттарда әлеуметтік аударымдарды төлеу міндеттілігі;

4) қордың активтерін осы Заңда белгілеген мақсаттарға пайдалану;

5) әлеуметтік төлемдердің осы Заңда көзделген шарттар бойынша міндеттілігі;

6) әлеуметтік төлемдердің мөлшерін саралау;

7) міндетті әлеуметтік сақтандыруды қамтамасыз ететін мемлекеттік органдардың және ұйымдардың қызметіндегі жариялылық болып табылады.

6-бап. Әлеуметтік төлемдерді алу құқығы

Мемлекет азаматтарға әлеуметтік қатер жағдайлары туындаған кезде осы Заңда белгіленген шарттарда міндетті әлеуметтік сақтандыру түрлері бойынша әлеуметтік төлемдерді алу құқығына кепілдік береді.

Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар, оралмандар әлеуметтік төлемдерді алу құқығын Қазақстан Республикасының азаматтарымен тең пайдаланады.

7-бап. Қор активтерінің сақталуын қамтамасыз ету

1. Мемлекет қор активтерінің сақталуына және нысаналы пайдаланылуына кепілдік береді.

2. Қор активтерінің сақталуы:

1) қордың қызметін, оның қаржылай тұрақтылығын қамтамасыз ететін тиісті нормалар мен лимиттерді белгілеу жолымен реттеу;

2) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі арқылы инвестициялық қызметті жүзеге асыру;

3) қор активтерін инвестициялық басқару жөніндегі барлық операцияларды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде есепке алу;

4) қордың өз қаражаты мен активтерінің бөлек есебін жүргізу;

5) қордың қызметін қамтамасыз етуге арналған шығыстарға шектеулер енгізу;

6) жыл сайын аудит жүргізудің міндеттілігі;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қордың ұдайы қаржылық есептілігі;

8) қор активтерін инвестициялау үшін қаржы құралдарының тізбесін және лимитін айқындау;

9) қордың активтерін қордың Инвестициялық декларациясында орналастыру кезінде әртарапандыруға және тәуекелдерді азайтуға қойылатын талаптарды белгілеу;

10) осы Заңға сәйкес қордың басшы жұмыскерлеріне қойылатын талаптарды белгілеу арқылы қамтамасыз етіледі.

8-бап. Міндетті әлеуметтік сақтандыруға жататын адамдар

Мыналар:

1) жұмыскерлер, сондай-ақ ақы төленетін өзге де жұмысы бар адамдар (сайланған, тағайындалған немесе бекітілген);

2) дара кәсіпкерлер, оның ішінде шаруа немесе фермер қожалықтарының басшылары;

3) жеке практикамен айналысатын адамдар;

4) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар;

5) Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын және Қазақстан Республикасының аумағында кіріс әкелетін қызметті жүзеге асыратын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар, сондай-ақ оралмандар.

"Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 1-тармағында көзделген жасқа толған адамдар міндетті әлеуметтік сақтандыруға жатпайды.

9-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы құзыреті

Қазақстан Республикасының Үкіметі міндетті әлеуметтік сақтандыру саласында:

1) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген тәртіппен қорды құру, қайта ұйымдастыру немесе тарату туралы шешімдер қабылдайды;

2) қордың активтерінен алынатын комиссиялық сыйақының пайыздық мөлшерлемесінің шекті шамасын белгілейді;

3) еңбек ету қабілетінен айырылған және асыраушысынан айырылған жағдайларда қордан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерлерін арттыру туралы шешім қабылдайды;

4) қордың активтерін инвестициялау үшін қаржылық құралдардың тізбесін және лимиттерін айқындайды;

5) қордың қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ететін нормалар мен лимиттерді белгілейді;

6) өзіне Қазақстан Республикасының Конституциясымен, осы Заңмен, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарымен және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерімен жүктелген өзге де функцияларды орындайды.

10-бап. Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы бақылау жөніндегі уәкілетті органның құзыреті

Міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы бақылау жөніндегі уәкілетті орган:

- 1) жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілейді;
- 2) қордың әлеуметтік төлемдерді уақтылы және дұрыс тағайындауын бақылауды қамтамасыз етеді;
- 3) Мемлекеттік корпорацияның алушыға әлеуметтік төлемдерді уақтылы және толық аударуын бақылауды қамтамасыз етеді;
- 4) қордың әлеуметтік төлемдерді тағайындауы, тағайындаудан бас тартуы, сондай-ақ Мемлекеттік корпорацияның әлеуметтік төлемдерді уақтылы және толық аударуы мәселелері бойынша міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылардың шағымдарын қарайды.

11-бап. Мемлекеттік корпорацияның міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы құзыреті

1. Мемлекеттік корпорация міндетті әлеуметтік сақтандыру саласында мемлекеттік монополияға жататын қызметтің мынадай түрлерін:

1) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларды, олардың әлеуметтік аударымдары мен әлеуметтік төлемдерін дербестендірілген есепке алуды;

2) қордың қаражатынан әлеуметтік төлемдерді ұйымдастыруды;

3) міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы ақпараттық жүйелерді толықтыруды және жаңартып отыруды;

4) қорға әлеуметтік төлемдердің ай сайынғы қажеттілігін, әлеуметтік төлемдерді жүзеге асыру графиктерін қалыптастыруды және әлеуметтік төлемдерге қаражат қажеттілігі туралы өтінімдерді жолдауды;

5) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларға және төлеушілерге әлеуметтік аударымдар мен әлеуметтік төлемдердің жай-күйі мен қозғалысы туралы, сондай-ақ әлеуметтік төлемдерді тағайындау және алу туралы ақпаратты ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету жөніндегі Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып, Мемлекеттік корпорацияның қызмет түрлеріне сәйкес ұсынуға;

6) төлеушілерден түскен әлеуметтік аударымдарды және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлды аударуды, әлеуметтік төлемдердің және олардан ұсталған міндетті зейнетақы жарналарының артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қорға олар Мемлекеттік корпорацияның шотына түскен күннен кейінгі бір операциялық күннен кешіктірмей қайтаруды;

7) төлеушілерге әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген

сомаларын қайтаруды қордың қаражаты Мемлекеттік корпорацияның шотына түскен күннен кейінгі бір операциялық күннен кешіктірмей қамтамасыз етуді;

8) мемлекеттік кіріс органына төлеушілердің келіп түскен және қайтарылған әлеуметтік аударымдарының тізілімдерін ұсынуды;

9) жеке сәйкестендіру нөмірі жоқ және (немесе) деректемелерінде қателер жіберілген міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысы үшін төленген әлеуметтік аударымдардың сомаларын төлеушіге қайтаруды жүзеге асырады.

2. Мемлекеттік корпорация:

1) әлеуметтік аударымдарды және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлды;

2) әлеуметтік аударымдардың және олар бойынша өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын қайтаруды;

3) әлеуметтік төлемдерді және олардан ұсталған міндетті зейнетақы жарналарын;

4) әлеуметтік төлемдердің және олардан ұсталған міндетті зейнетақы жарналарының артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қайтаруды есепке алу мен аудару мәселелері бойынша қормен өзара іс-қимыл жасайды және ақпарат алмасуды жүзеге асырады.

3. Мемлекеттік корпорацияның осы Заңда көзделген қызметтерді көрсеткені үшін республикалық бюджеттен қаражатты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен алуға құқығы бар.

Бұл ретте Мемлекеттік корпорация көрсететін қызметтердің бағаларын монополияға қарсы орган мен уәкілетті органның келісімі бойынша орталық мемлекеттік органдар арасынан Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен айқындалатын уәкілетті орган белгілейді.

4. Мемлекеттік корпорация:

1) әлеуметтік төлемдерді тағайындауға қажетті құжаттарды қабылдауды және олардың толықтығын тексеруді жүзеге асыруға, істердің макеттерін қалыптастыруға және оларды қорға беруге;

2) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың ақпараттық жүйелерінде мәліметтер болмаған жағдайда әлеуметтік төлемдерді қайта есептеуге, тоқтата тұруға, қайта бастауға және тоқтатуға қажетті құжаттарды қабылдауды және олардың толықтығын тексеруді жүзеге асыруға және оларды қорға беруге;

3) әлеуметтік төлемдердің артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қайтару қажеттігі туралы алушыны хабардар етуге;

4) міндетті әлеуметтік сақтандырылуға тиісті және әлеуметтік төлемдерге құқығы бар адамдарға қызмет көрсетудің тең жағдайларын қамтамасыз етуге;

5) алушыларға әлеуметтік төлемдердің аударылуын уақтылы қамтамасыз етуге;

6) қордың шешімі негізінде әлеуметтік төлемді жүзеге асыруға, тоқтата тұруға, қайта бастауға және тоқтатуға;

7) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуметтік аударымдар мен әлеуметтік төлемдердің жай-күйі мен қозғалысы туралы ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге;

8) міндетті әлеуметтік сақтандыру мәселелері бойынша қажетті түсіндірмелер беруге;

9) әлеуметтік төлемдерді тағайындауға істердің электрондық макетін қалыптастырған кезде Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен заңсыз (негізсіз) деп танылған әлеуметтік аударымдар сомасын ескермеуге міндетті.

12-бап. Уәкілетті органның құзыреті

Уәкілетті орган:

1) қордың қаржылық тұрақтылығын талдауды, бағалауды және бақылауды жүзеге асырады;

2) қаржылық және өзге де есептіліктің тізбесін, нысандарын, қордың оларды ұсыну мерзімдерін айқындайды;

3) қордың басшы қызметкерлерін тағайындауға (тағайындаудан бас тартуға) келісім береді;

4) қор қызметі туралы мәліметтерді, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен ұйымдардан өзінің бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыру үшін қажетті мәліметтер алуға құқылы;

5) "Әкімшілік рәсімдер туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен қордың қызметіне ішкі бақылауды жүзеге асырады;

6) қордың қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ететін нормалар мен лимиттерді әзірлейді;

7) қор активтерін инвестициялау үшін қаржы құралдарының тізбесін және лимиттерін әзірлейді;

8) қор активтерінен алынатын комиссиялық сыйақының пайыздық мөлшерлемесінің шекті шамасын белгілеу туралы ұсыныс әзірлейді;

9) қор активтерінен жылына екі реттен артық алынбайтын комиссиялық сыйақының пайыздық мөлшерлемесін жыл сайын белгілейді;

10) қорға әлеуметтік аударымдарды есептеу мен төлеудің және оларды өндіріп алудың тәртібі мен мерзімін әзірлейді және бекітеді;

11) қордан төленетін әлеуметтік төлемдерді тағайындау, мөлшерін есептеу (айқындау), қайта есептеу, сондай-ақ олардың жүзеге асырылу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

12) еңбек ету қабілетінен және асыраушысынан айырылған жағдайда, қордан төленетін әлеуметтік төлемдердің мөлшерлерін арттыру туралы ұсыныс әзірлейді;

13) құзыреті шегінде Мемлекеттік корпорация қызметіне тексеруді жүзеге асырады;

14) міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы ақпараттық жүйелерді қолдау қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

15) міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы ақпараттық жүйелер мен дерекқорларға қол жеткізу қағидаларын әзірлейді және бекітеді;

16) міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларды дербестендірілген есепке алуды және олардың әлеуметтік аударымдары мен әлеуметтік төлемдерін жүргізу тәртібін айқындайды;

17) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

13-бап. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының және алушының құқықтары мен міндеттері

1. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының, ал ол қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) жағдайда асыраушының асырауында болған отбасы мүшелері және алушының:

1) қорға Мемлекеттік корпорация арқылы еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда (егер өтініш берген кезде адамның жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі белгіленсе), асыраушысынан айырылған жағдайда, жұмысынан айырылған жағдайда (егер адам жұмыссыз ретінде тіркелсе), жүктілігіне және босануына, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуына байланысты, бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты жағдайларға әлеуметтік төлем тағайындау туралы өтініш беруге;

2) жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі алғаш рет белгіленген кезде МӘС бөлімшесіне еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайға әлеуметтік төлем тағайындау туралы өтініш беруге;

3) жұмыссыз ретінде тіркелген кезде халықты жұмыспен қамту орталығына жұмысынан айырылған жағдайға әлеуметтік төлем тағайындау туралы өтініш беруге;

4) "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы жұмысынан айырылған жағдайға (жұмыссыз ретінде тіркелгені туралы мәліметтер болған кезде), бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты кірісінен айырылған жағдайға әлеуметтік төлем тағайындау туралы өтініш беруге;

5) мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар алуына қарамастан, осы Заңда көзделген тәртіппен қордан әлеуметтік төлемдерді алуға;

6) төлеушіден, Мемлекеттік корпорациядан, сондай-ақ "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы әлеуметтік аударымдардың жай-күйі мен қозғалысы туралы ақпаратты сұратуға және тегін алуға;

7) Мемлекеттік корпорациядан және қордан әлеуметтік төлемдер тағайындау және алу тәртібі туралы ақпаратты сұрауға және тегін алуға;

8) қордың және осы тармақта көрсетілген өзге де мемлекеттік органдардың немесе ұйымдардың осы Заңда белгіленген құқықтарын шектеуге байланысты шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігі) шағымдануға құқығы бар.

2. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы, ал ол қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) жағдайда асыраушының асырауында болған отбасы мүшелері және алушы:

1) әлеуметтік төлемдер тағайындау үшін қажет анық құжаттарды (мәліметтерді) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен ұсынуға;

2) әлеуметтік төлемдердің артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қайтаруды жүргізуге;

3) әлеуметтік төлемдерді алу кезеңінде әлеуметтік төлемдер бойынша қор міндеттемелерінің орындалуына әсер ететін барлық өзгерістер туралы, осындай өзгерістер туындаған күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде Мемлекеттік корпорацияны хабардар етуге міндетті.

14-бап. Төлеушінің құқықтары мен міндеттері

1. Төлеушінің:

1) әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен қайтарып алуға;

2) әлеуметтік аударымдардың төленген сомаларын және (немесе) олар бойынша өсімпұлдар туралы қажетті ақпаратты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Мемлекеттік корпорациядан сұратуға және тегін алуға;

3) осы Заңға сәйкес басқа да құқықтарды іске асыруға құқығы бар.

2. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғаларды қоспағанда, төлеуші:

1) әлеуметтік аударымдарды және әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлды уақтылы және толық көлемде төлеуге;

2) қорға төленетін әлеуметтік аударымдар сомасын есептеу мен қайта есептеуді, сондай-ақ әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемеген жағдайда өсімпұл есептеуді дербес жүзеге асыруға;

3) мемлекеттік кіріс органдарына Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде салық есептілігін ұсынуға;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрбір жұмыскер бойынша есептелген және төленген әлеуметтік аударымдар және (немесе) өсімпұлдар сомасына алғашқы есепке алуды жүргізуге;

5) әлеуметтік аударымдар төленетін жұмыскерлерге есептелген және қорға төленген әлеуметтік аударымдар туралы мәліметтерді есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей беруге;

б) қордың сұрау салуы бойынша әлеуметтік төлемдер тағайындау үшін қажетті ақпаратты беруге міндетті.

2-тарау. Әлеуметтік аударымдар

15-бап. Әлеуметтік аударымдардың мөлшері

1. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылар үшін төлеушілердің қорға және (немесе) өз пайдасына төлеуге жататын әлеуметтік аударымдары әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісінің 3,5 пайызы, 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап – әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісінің 5 пайызы мөлшерінде белгіленеді.

2. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін өз пайдасына өздері төлейтін әлеуметтік аударымдардың мөлшері әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісінің 20 пайызын құрайды.

16-бап. Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі

1. Қорға әлеуметтік аударымдар төленбейтін кірістерді қоспағанда, еңбекке ақы төлеу ретіндегі кірістер түрінде жұмыскерлерге төленетін жұмыс берушінің шығыстары жұмыскерлер, сондай-ақ ақы төленетін өзге де қызметтері бар адамдар (сайланған, тағайындалған немесе бекітілген) үшін әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі болып табылады.

Бұл ретте жұмыс берушінің шығыстарына әскери қызметшілердің, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдары жұмыскерлерінің ақшалай жабдықтылығы кіреді.

2. Жеке практикамен айналысатын адамдар, дара кәсіпкерлер, оның ішінде шаруа немесе фермер қожалықтары үшін мыналар:

өзі үшін – алатын кірісінің әлеуметтік аударымдарды өз пайдасына есептеу мақсаттары үшін өздері дербес айқындайтын, бірақ "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) сәйкес салық салу мақсаттары үшін айқындалатын кірістен артық емес сомасы ;

жалдамалы жұмыскерлер үшін – қорға әлеуметтік аударымдар төленбейтін кірістерді қоспағанда, еңбекке ақы төлеу ретіндегі кірістер түрінде жұмыскерге төленетін шығыстар әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі болып табылады.

3. Республикалық және облыстық маңызы бар қалаларда, астанада – айлық есептік көрсеткіштің 1 еселенген мөлшері және басқа елді мекендерде айлық есептік көрсеткіштің 0,5 еселенген мөлшері "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін әлеуметтік аударымдарды есептеу объектілері болып табылады.

Бұл ретте республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің мөлшері қолданылады.

4. Бір төлеушіден түсетін әлеуметтік аударымдарды ай сайынғы есептеу объектісі республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төмен жалақының жеті еселенген мөлшерінен аспауға тиіс.

Егер күнтізбелік ай үшін әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және тиісті қаржы жылының 1 қаңтарына қолданыста болатын ең төмен жалақы мөлшерінен кем болса, онда әлеуметтік аударымдар ең төмен жалақы мөлшері негізге алына отырып есептеледі, аударылады.

5. Қорға:

1) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы кодексінің (Салық кодексі) 319-бабы 2-тармағының 3), 4) тармақшаларында көрсетілген кірістерді қоспағанда, "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 319-бабы 2-тармағында белгіленген;

2) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 341-бабы 1-тармағының 9), 10), 12), 14) тармақшаларында, 22) тармақшасының алтыншы абзацында, 24), 25), 26), 32), 52) тармақшаларында көрсетілген кірістерді қоспағанда, "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 341-бабының 1-тармағында белгіленген;

3) "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 484-бабы 3-тармағының 1) тармақшасында белгіленген кірістерден әлеуметтік аударымдар төленбейді.

17-бап. Әлеуметтік аударымдарды есептеу және төлеу

1. Егер осы бапта өзгеше белгіленбесе, төлеуші әлеуметтік аударымдарды қорға ай сайын, әлеуметтік аударымдар төленетін айды көрсете отырып, Мемлекеттік корпорацияның банктік шоты арқылы төлемдерді жүзеге асыру арқылы есепті айдан кейінгі айдың 25-күнінен кешіктірмей төлейді.

2. Арнаулы салық режимін қолданатын шаруа немесе фермер қожалықтары, оңайлатылған декларация негізінде арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар, патент негізінде арнаулы салық режимін қолданатын дара кәсіпкерлер әлеуметтік аударымдардың сомаларын "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінде (Салық кодексі) көзделген мерзімдерде төлейді.

3. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық

төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар әлеуметтік аударымдарды Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен төлейді.

4. Қолма-қол ақшасыз нысанда жүзеге асырылатын әлеуметтік аударымдарды төлеу күні банктен немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардан әлеуметтік аударымдар сомасына төлем тапсырмасының акцептін алған күн, қолма-қол ақшалай нысанда төлеушінің банкке немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға әлеуметтік аударымдарды енгізген күн есептеледі.

5. Әлеуметтік аударымдар Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында төленеді.

6. Әлеуметтік аударымдардың және (немесе) осы Заңның 18-бабының 1-тармағына сәйкес есептелген өсімпұлдардың толық және уақтылы төленуін бақылауды Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік кіріс органдары жүзеге асырады.

18-бап. Төлеушінің әлеуметтік аударымдарды уақтылы аудармағаны үшін жауаптылығы

1. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалардың төлемдерін қоспағанда, әлеуметтік аударымдардың уақтылы аударылмаған сомаларын мемлекеттік кіріс органдары өндіріп алады немесе төлеуші оларды мерзімі өткен әрбір күн үшін (қорға төлеу күнін қоса алғанда) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландырудың 1,25 еселенген ресми мөлшерлемесі мөлшерінде есепке жазылған өсімпұлмен бірге қордың шотына аударуға тиіс.

2. Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген тәуекелдерді басқару жүйесіне сәйкес тәуекелдің жоғары немесе орташа деңгейі санатына жатқызылған төлеушінің әлеуметтік аударымдар бойынша берешегі түзілген күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірмей мемлекеттік кіріс органы төлеушіге әлеуметтік аударымдар бойынша берешек сомасы туралы хабарлама жібереді.

Хабарламаның нысанын салықтардың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсуін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган бекітеді.

3. Әлеуметтік аударымдар бойынша берешек өтелмеген жағдайда мемлекеттік кіріс органы:

1) өзіне хабарлама табыс етілген күннен бастап бір жұмыс күні өткен соң – Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген тәуекелдерді басқару жүйесіне сәйкес тәуекелдің жоғары деңгейі санатына жатқызылған төлеушінің;

2) өзіне хабарлама табыс етілген күннен бастап он жұмыс күні өткен соң – Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген тәуекелдерді басқару

жүйесіне сәйкес тәуекелдің орташа деңгейі санатына жатқызылған төлеушінің банктік шоттары мен кассасы бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұрады.

Мемлекеттік кіріс органдарының өкімі бойынша банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен төлеушілердің банктік шоттары бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұруға және міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, әлеуметтік аударымдарды, әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына аударымдарды және (немесе) жарналарды, салықтық берешекті және кедендік төлемдер, салықтар мен өсімпұл бойынша берешекті аударуға қатысты нұсқауларды орындауға міндетті.

Төлеуші мемлекеттік кіріс органының касса бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы өкімін түсетін қолма-қол ақша түскен күннен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей оны қорға аудару арқылы бұлжытпай орындауға тиіс.

Төлеушінің кассасы бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы өкімнің нысанын салықтардың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсуін қамтамасыз ету саласындағы басшылықты жүзеге асыратын уәкілетті орган бекітеді.

4. Төлеушінің банктік шоттары мен кассасы бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы мемлекеттік кіріс органы өкімдерінің күшін осындай өкімдер шығарған мемлекеттік кіріс органы әлеуметтік аударымдар бойынша берешек өтелген күннен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей жояды.

5. Әлеуметтік аударымдар бойынша берешек өтелмеген жағдайда мемлекеттік кіріс органы мұндай берешектің сомаларын:

1) өзіне хабарлама табыс етілген күннен бастап бес жұмыс күні өткен соң – Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген тәуекелдерді басқару жүйесіне сәйкес тәуекелдің жоғары деңгейі санатына жатқызылған төлеушінің;

2) өзіне хабарлама табыс етілген күннен бастап жиырма жұмыс күні өткен соң – Қазақстан Республикасының салық заңнамасында көзделген тәуекелдерді басқару жүйесіне сәйкес тәуекелдің орташа деңгейі санатына жатқызылған төлеушінің банктік шоттарынан мәжбүрлі тәртіппен өндіріп алады.

Әлеуметтік аударымдар бойынша берешекті төлеушілердің банктік шоттарынан өндіріп алу мемлекеттік кіріс органының инкассалық өкімі негізінде жүргізіледі.

Клиентке қойылатын барлық талаптарды қанағаттандыру үшін банктік шотта (шоттарда) ақша болмаған немесе жеткіліксіз болған жағдайларда банк клиенттің ақшасын алып қоюды Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген кезектілік тәртібімен жүргізеді.

Төлеушінің ұлттық валютадағы банктік шотында ақша болмаған жағдайда әлеуметтік аударымдар бойынша берешекті өндіріп алу мемлекеттік кіріс органдары ұлттық валютада ұсынылған инкассалық өкімдер негізінде төлеушінің шетел валютасындағы банктік шоттарынан жүргізіледі.

6. Банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар әлеуметтік аударымдардың сомалары төлеушілердің банктік шоттарынан есептен шығарылған күні осы сомаларды қорға Мемлекеттік корпорация арқылы аударуға міндетті.

7. Мемлекеттік кіріс органдары төлеушінің сәйкестендіру нөмірін, басшысының тегін, атын, әкесінің атын (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) және әлеуметтік аударымдар бойынша берешек сомасын көрсете отырып, туындаған күнінен бастап алты айдан астам мерзімде өтелмеген әлеуметтік аударымдар бойынша берешегі бар төлеушілердің тізімдерін жыл сайын бұқаралық ақпарат құралдарында жариялайды.

19-бап. Артық (қате) төленген әлеуметтік аударымдарды және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлды қайтару

1. Төлеуші артық (қате) төлеген әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдарды уақтылы және (немесе) толық төлемегені үшін өсімпұлдың сомалары уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен төлеушіге Мемлекеттік корпорацияның қор қаражатына түскен күннен кейінгі бір операциялық күннен кешіктірмей кейіннен аударуы үшін төлеушінің өтініші қорға келіп түскен күннен бастап банктік жеті күн ішінде Мемлекеттік корпорацияның банк шотына аударылуға жатады.

2. Әлеуметтік төлемдерді тағайындау үшін есепке алынған кезеңге есептелген, төлеуші артық (қате) төлеген әлеуметтік аударымдардың сомасы қайтарылуға жатпайды.

3-тарау. Әлеуметтік төлемдер

20-бап. Әлеуметтік төлемдерді тағайындауға жүгіну және әлеуметтік төлемдер тағайындауға арналған құжаттарды қарау мерзімдері

1. Әлеуметтік төлемдерді тағайындауға жүгіну осы Заңның 13-бабының 1-тармағында көзделген тиісті мемлекеттік органдарға немесе ұйымдарға өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжатпен қоса уәкілетті орган белгілеген нысан бойынша өтініш беру арқылы жүзеге асырылады. Тізбесін уәкілетті орган айқындайтын құжаттар өтінішке қоса беріледі.

2. Мемлекеттік органдар және (немесе) ұйымдар ақпараттық жүйелерде сұратылып отырған мәліметтердің жоқ екендігін растайтын электрондық құжаттарды ұсынған кезде, сұрау салуды жүзеге асырған орган немесе ұйым өтініш берушіні қағаз жеткізгіштердегі құжаттардың түпнұсқаларын ұсыну қажеттігі туралы хабардар етеді.

3. Мемлекеттік корпорация әлеуметтік төлемдер тағайындау үшін қажетті құжаттар қабылданған күннен бастап төрт жұмыс күні ішінде оларды қорға береді.

4. Қор құжаттар келіп түскен күннен бастап төрт жұмыс күні ішінде оларды қарайды және әлеуметтік төлемдерді тағайындау немесе тағайындаудан бас тарту туралы шешім қабылдайды.

Әлеуметтік төлемдерді тағайындаудан бас тартылған жағдайда, қор өтініш берушіні бас тарту себептері туралы хабардар етеді және ұсынылған құжаттарды Мемлекеттік корпорация арқылы өтініш берушіге қайтарады.

5. Қордың әлеуметтік төлемдер тағайындау, қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау және тоқтату үшін қажетті құжаттардың (мәліметтердің) анықтығына тексеру жүргізуге құқығы бар. Осы мақсаттарда қор мемлекеттік органдарға және тиісті ұйымдарға, әлеуметтік аударымдарды төлеушіге және өтініш берушіге сұрау салулар жіберуге құқылы. Бұл ретте өтініш берушіге әлеуметтік төлемдер тағайындау, қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау және тоқтату туралы шешім қабылдауда орын алған кешіктіру және шешім қабылдаудың ұзартылу мерзімдері, бірақ бір айдан аспайтын мерзімге ұзартылуы туралы жазбаша және (немесе) электрондық нысанда хабар берілуге тиіс.

6. Кейіннен өтініштер жасалған кезде әлеуметтік төлемдер осы баптың 3, 4 және 5-тармақтарында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде тағайындалады.

Қордың шешіміне Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шағым жасалуы мүмкін.

7. Қордан төленетін әлеуметтік төлемдер қордан төленетін әлеуметтік төлемдерге құқық туындаған күннен бастап тағайындалады.

Қордан төленетін әлеуметтік төлемдерге құқық:

еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін МӘС бөлімшесі белгілеген күннен бастап;

асыраушысынан айырылған жағдайда – қайтыс болу туралы куәлікте көрсетілген қайтыс болған күннен бастап не міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы – азаматты қайтыс болды деп жариялау туралы сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап не оны хабарсыз кетті деп тану немесе оны қайтыс болды деп жариялау туралы сот шешімінде көрсетілген күннен бастап туындайды.

Асыраушысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем үлесін бөлу құқығы қорға оны бөлу үшін өтініш жасалған күннен бастап туындайды;

жұмысынан айырылған жағдайда – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы Қазақстан Республикасының халықты жұмыспен қамту туралы заңнамасына сәйкес жұмыссыз ретінде тіркелген күннен бастап;

жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылған жағдайда – еңбекке уақытша қабілетсіздік туралы парақта көрсетілген жүктілік және босану бойынша демалыс берілген күннен бастап;

жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайда – еңбекке уақытша қабілетсіздік туралы парақта көрсетілген жаңа туған баланы (балаларды) асырап алған жұмыскерлерге демалыс берілген күннен бастап;

бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда – баланың туу туралы куәлігінде көрсетілген туған күнінен бастап, баланы (балаларды) асырап алған және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған бір жасқа дейінгі балаға қорғаншылық тағайындалған жағдайларда – баланы (балаларды) асырап алу туралы сот шешімі заңды күшіне енген күннен бастап немесе қорғаншы тағайындалған күннен бастап туындайды.

Жұмысынан айырылған жағдайларда, жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға және бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайларда қордан төленетін әлеуметтік төлемдер тағайындауға, сондай-ақ қиын босанған, екі және одан көп бала туған кезде жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылу жағдайында әлеуметтік төлемді қайта есептеуге өтініш жасау мерзімдері қордан төленетін әлеуметтік төлемдерге құқық туындаған күннен бастап он екі айдан аспайды.

Асыраушысынан айырылған жағдайда әлеуметтік төлем тағайындауға жүгіну мерзімі, он сегіз жасқа толғанға дейін мүгедек болып қалған адамдарды қоспағанда, қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған балалары, оның ішінде асырап алған балалары, аға-інілері, апа-сіңлілері (қарындастары) және немерелері әлеуметтік төлем тағайындауға өтініш жасалған күні жиырма үш жасқа толу мерзімінен аспауға тиіс.

8. Өтініш осы Заңның 13-бабының 1-тармағында көрсетілген органда немесе ұйымда тіркелген күн қордан төленетін әлеуметтік төлемдер тағайындауға өтініш жасалған күн болып есептеледі.

Әлеуметтік төлемдер тағайындау мерзімі барлық қажетті құжаттармен қоса өтініш Мемлекеттік корпорацияда тіркелген күннен бастап сегіз жұмыс күнінен аспайды.

9. Мемлекеттік корпорацияның және (немесе) қордың кінәсінен уақтылы алынбаған не толық алынбаған әлеуметтік төлемдер сомасы өткен уақыт үшін әлеуметтік төлемдерге құқық туындаған күннен бастап мерзімдері шектелмей төленеді.

21-бап. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем

1. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыға әлеуметтік төлем тағайындауға өтініш жасалған уақытқа қарай жұмысты тоқтатқанына немесе істеп жатқанына қарамастан тағайындалады.

2. Адамның жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін куәландыруды және белгілеуді МӘС бөлімшесі Қазақстан Республикасының мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы заңнамасына сәйкес медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу арқылы жүзеге асырады.

3. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем қордан төленетін әлеуметтік төлемдерге құқық туындаған күннен бастап еңбек ету қабілетінен айырылған деп белгіленген бүкіл кезеңге тағайындалады.

Жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі өзгерген жағдайда, әлеуметтік төлем жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесі өзгерген күннен бастап жалпы еңбек ету қабілетінен айырылудың жаңадан белгіленген дәрежесіне сәйкес келетін мөлшерде жүзеге асырылады. Бұл ретте қор Мемлекеттік корпорацияны әлеуметтік төлемдер мөлшерінің өзгергені туралы шығарылған шешім туралы үш жұмыс күні ішінде хабардар етеді.

4. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайда төленетін ай сайынғы әлеуметтік төлем мөлшері республикалық бюджет туралы заңда белгіленген жалақының ең төмен мөлшерінің елу бес пайызын шегеріп, әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшерін табысты ауыстырудың, еңбек ету қабілетінен айырылуының және қатысу өтілінің тиісті коэффициенттеріне көбейту арқылы айқындалады.

Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшері әлеуметтік төлемге құқық басталған айдың алдындағы соңғы күнтізбелік жиырма төрт ай ішінде әлеуметтік аударымдар жүргізілген (осы кезеңде әлеуметтік аударымдарда үзілістердің болу-болмауына қарамастан) табыстар сомасын жиырма төртке бөлу арқылы айқындалады.

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін өзінен әлеуметтік аударымдар жүргізілген әрбір айдағы кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген бір ең төмен жалақы мөлшерінің деңгейінде қабылданады.

Бұл ретте табысты ауыстыру коэффициенті 0,6 құрайды.

Еңбек ету қабілетінен айырылу коэффициенті 30%-дан 100%-ға дейін белгіленген жалпы еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесіне сәйкес келеді.

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы үшін қатысу өтілінің коэффициенті:

алты айдан кем болғанда – 0,1;

алты айдан он екі айға дейін – 0,7;

он екі айдан жиырма төрт айға дейін – 0,75;

жиырма төрт айдан отыз алты айға дейін – 0,85;

отыз алты айдан қырық сегіз айға дейін – 0,9;

қырық сегіз айдан алпыс айға дейін – 0,95;

алпыс айдан жетпіс екі айға дейін – 1,0 құрайды;

алпыс ай және одан да көп айларға – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу өтілінің әрбір он екі айы үшін 1,0-ге 2 пайыз қосылып отырады.

22-бап. Асыраушысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем

1. Қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының – міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушының асырауында болған мына отбасы мүшелерінің:

1) он сегіз жасқа толмаған және егер он сегіз жасқа толғанға дейін мүгедек болып қалса, осы жастан үлкен балаларының, оның ішінде асырап алған балаларының, аға-інілерінің, апа-сіңлілерінің (қарындастарының) және немерелерінің асыраушысынан айырылу жағдайына әлеуметтік төлемдер тағайындалуына және алуға құқығы бар.

Бұл ретте, аға-інілерінің, апа-сіңлілерінің (қарындастарының) және немерелерінің еңбекке қабілетті ата-анасы болмаған немесе олар ата-анасынан алименттер алмаған жағдайда құқығы бар. Осы тармақшада аталған, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысаны бойынша білім алатын немесе білім алған он сегіз жастан үлкен адамдардың оқуын бітіретін уақытқа дейін, бірақ жиырма үш жасқа толғанға дейін әлеуметтік төлемдер тағайындалуына және алуға құқығы бар;

2) егер қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының үш жасқа толмаған балаларының, аға-інілерінің, апа-сіңлілерінің немесе немерелерінің күтімімен айналысатын болса, жасына және еңбек етуге қабілеттілігіне қарамастан, ата-анасының біреуінің немесе жұбайының не атасының, әжесінің, аға-інісінің немесе апа-сіңлісінің (қарындасының) асыраушысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемдердің тағайындалуына және оларды алуға құқығы бар.

2. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы – ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға тағайындалған әлеуметтік төлемдер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес айырылып қалған әрбір ата-анасы үшін асырап алушыға, қорғаншыға төленеді.

3. Бала кезінен бірінші немесе екінші топтағы мүгедектер деп танылған адамдарға әлеуметтік төлемдер мүгедектік белгіленген мерзімге тағайындалады.

4. Қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған, асыраушысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлемдердің тағайындалуына және оларды алуға құқығы бар отбасының барлық мүшелеріне бір әлеуметтік төлем тағайындалады.

5. Қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған отбасы мүшесінің жазбаша өтініші бойынша оның әлеуметтік төлемдегі үлесі бөлінеді және оған бөлек төленеді.

Әлеуметтік төлемнің үлесін бөлу қорға өтініш жасалған күннен бастап жүргізіледі.

6. Қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған отбасы мүшелерінің саны өзгерген

жағдайда, қор әлеуметтік төлемдерді қайта есептеу туралы шешім қабылдайды. Бұл ретте әлеуметтік төлемнің мөлшері әлеуметтік төлемдер алуға құқығы бар отбасы мүшелерінің санына қарай тиісінше ұлғайтылады немесе азайтылады.

7. Асыраушысынан айырылған жағдайға төленетін ай сайынғы әлеуметтік төлем мөлшері республикалық бюджет туралы заңда белгіленген жалақының ең төмен мөлшерінің елу бес пайызын шегеріп, әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшерін табысты ауыстырудың, асырауындағылар санының және қатысу өтілінің тиісті коэффициенттеріне көбейту арқылы айқындалады.

Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшері әлеуметтік төлемге құқық басталған айдың алдындағы соңғы күнтізбелік жиырма төрт ай ішінде әлеуметтік аударымдар жүргізілген (осы кезеңде әлеуметтік аударымдарда үзілістердің болу-болмауына қарамастан) табыстар сомасын жиырма төртке бөлу арқылы айқындалады.

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін өзінен әлеуметтік аударымдар жүргізілген әрбір айдағы кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген бір ең төмен жалақы мөлшерінің деңгейінде қабылданады.

Асыраушысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемдер қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған отбасы мүшелеріне қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының отбасы мүшесінің (мүшелерінің) әлеуметтік төлемдер алуға құқығы сақталатын уақыт кезеңі бойына ай сайын төленіп тұрады.

8. Асырауындағылар санының коэффициенті міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің өзі үшін әлеуметтік аударымдар жүргізілген қатысушысы қайтыс болғанға дейін оның асырауында болған адамдар санына қарай айқындалады және асырауында бір адам болса – 0,5, асырауында екі адам болса – 0,65, асырауында үш адам болса – 0,8, асырауында төрт және одан да көп адам болса – 1,0 болады.

Бұл ретте, табысты алмастыру коэффициенті мен қатысу өтілінің коэффициенті осы Заңның 21-бабына сәйкес айқындалады.

23-бап. Жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем

1. Жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушы халықты жұмыспен қамту туралы Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес жұмыссыз ретінде тіркелген күнінен бастап тағайындалады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің ережелері "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-

бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғаларға қолданылмайды.

2. Жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем мөлшері әлеуметтік аударымдар объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшерін тиісті табысты ауыстыру коэффициенттері мен қатысу өтіліне көбейту арқылы айқындалады.

Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшері жұмысынан айырылуы бойынша әлеуметтік төлемге құқық басталған айдың алдындағы соңғы күнтізбелік жиырма төрт ай ішінде әлеуметтік аударымдар жүргізілген (осы кезеңде әлеуметтік аударымдарда үзілістердің болу-болмауына қарамастан) табыстар сомасын жиырма төртке бөлу арқылы айқындалады.

Табысты ауыстыру коэффициенті 0,4 болады, ал қатысу өтілінің коэффициенті осы Заңның 21-бабына сәйкес есептеледі.

3. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысына жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемдер:

ол үшін алты айдан он екі айға дейін әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – бір айға;

ол үшін он екі айдан жиырма төрт айға дейін әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – екі айға;

ол үшін жиырма төрт айдан отыз алты айға дейін әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – үш айға;

ол үшін отыз алты айдан бастап қырық сегіз айға дейін оларға әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – төрт айға;

ол үшін қырық сегіз айдан бастап және алпыс айға дейін әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – бес айға;

ол үшін алпыс айдан бастап және одан көп айларға әлеуметтік аударымдар жүргізілген жағдайда – алты айға тағайындалады.

4. Жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем кейіннен өтініш жасалған кезде, жұмысынан айырылған жағдайда төленетін, бұрын алып келген әлеуметтік төлемнің әрбір айы үшін міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысудың жалпы өтілінен он екі айдың шегерілетіні негізге алына отырып, тағайындалады.

5. Халықты жұмыспен қамту орталығы жұмыссызды жұмыспен қамтуға жәрдемдесудің белсенді шаралары шеңберінде әлеуметтік жұмыс орындарына, қоғамдық жұмыстарға және кәсіптік оқытуға жіберген жағдайларда, жұмысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемдер тоқтатылмайды.

24-бап. Жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем

1. Жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем қордан

төленетін әлеуметтік төлемдер алуға құқығы бар міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушысына тағайындалады.

2. Жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган белгілеген тәртіппен берілген еңбекке уақытша қабілетсіздік туралы парақта көрсетілген бүкіл кезеңге тағайындалады.

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қатысушылары болып табылатын Байқоңыр қаласының тұрғындарына жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген тәртіппен берілген немесе Ресей Федерациясының федералдық денсаулық сақтау ұйымдары мен олардың Байқоңыр қаласының аумағында орналасқан бөлімшелері берген еңбекке уақытша қабілетсіздік туралы парақ негізінде, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты демалыс кезеңіне тағайындалады.

3. Жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем мөлшері әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшерін еңбекке қабілетсіздік күндері санының тиісті коэффициентіне көбейту арқылы айқындалады.

Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшері әлеуметтік төлемге құқық басталған айдың алдындағы соңғы күнтізбелік он екі ай ішінде әлеуметтік аударымдар жүргізілген (осы кезеңде әлеуметтік аударымдарда үзілістердің болу-болмауына қарамастан) табыстар сомасын он екіге бөлу арқылы айқындалады.

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін өзінен әлеуметтік аударымдар жүргізілген әрбір айдағы кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген бір ең төмен жалақы мөлшерінің деңгейінде қабылданады.

Еңбекке қабілетсіздік күндері санының коэффициенті жүктілікке және босануына, сондай-ақ жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты еңбекке уақытша қабілетсіздік туралы парақ берілген күндер санын күнтізбелік отыз күнге бөлу арқылы айқындалады.

4. Егер бұл еңбек шартының және (немесе) ұжымдық шарттың талаптарында, жұмыс берушінің актісінде көзделсе, жұмыс беруші Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысынан айырылған жағдайларда төленетін әлеуметтік төлем сомасын шегергендегі орташа жалақысын сақтай отырып, жүктілікке және босануға

байланысты демалысқа, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алған жұмыскерлерге берілетін демалысқа ақы төлейді.

25-бап. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем

1. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің балаға (балаларға) күтімді жүзеге асыратын және қордан төленетін әлеуметтік төлемдер алуға құқығы бар қатысушысына тағайындалады.

Бұл ретте, егер балаға міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің бірнеше қатысушысы күтім жасайтын болса, онда бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем көрсетілген адамдардың біреуіне ғана төленеді.

2. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем екі және одан да көп бала туған кезде әр балаға жеке-жеке тағайындалады.

3. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем баланың тууы туралы куәлігінде көрсетілген баланың туған күнінен бастап ол бір жасқа толған күнді қоса алғандағы мерзімге тағайындалады.

Бір жасқа толмаған бала қайтыс болған жағдайда, әлеуметтік төлемдер қайтыс болған айды қоса алғанда төленеді.

4. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін ай сайынғы әлеуметтік төлемдер әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшерін табысты алмастыру коэффициентіне көбейту арқылы айқындалады.

Әлеуметтік аударымдарды есептеу объектісі ретінде ескерілген табыстың орташа айлық мөлшері әлеуметтік төлемге құқық басталған айдың алдындағы соңғы күнтізбелік жиырма төрт ай ішінде әлеуметтік аударымдар жүргізілген (осы кезеңде әлеуметтік аударымдарда үзілістердің болу-болмауына қарамастан) табыстар сомасын жиырма төртке бөлу арқылы айқындалады.

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (Салық кодексі) 774-бабына сәйкес бірыңғай жиынтық төлемді төлеушілер болып табылатын жеке тұлғалар үшін өзінен әлеуметтік аударымдар жүргізілген әрбір айдағы кіріс республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген бір ең төмен жалақы мөлшерінің деңгейінде қабылданады.

Табысты алмастыру коэффициенті 0,4 болады.

Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем мөлшері осы Заңның 27-бабына сәйкес ұстап қалуға жататын қосымша міндетті зейнетақы жарналарын аударуға қосымша "Балалы

отбасыларға берілетін жәрдемақылар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес туылған баланың кезегіне байланысты белгіленген бала бір жасқа толғанға дейін оның күтімі бойынша тағайындалатын және төленетін ай сайынғы мемлекеттік жәрдемақы мөлшерінен кем болмауы тиіс.

Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемнің ең жоғары мөлшері әлеуметтік төлемді алу құқығының туындау күніне республикалық бюджет туралы заңда белгіленген ең төмен жалақының жеті еселенген мөлшерінің қырық пайызынан аспауға тиіс.

5. Бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлем алушының еңбек немесе кәсіпкерлік қызметін қайта бастаған жағдайда осы Заңның 27-бабына сәйкес ұстап қалуға жататын қосымша міндетті зейнетақы жарналарын аударуға қосымша "Балалы отбасыларға берілетін жәрдемақылар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес туылған баланың кезегіне байланысты белгіленген бала бір жасқа толғанға дейін оның күтімі бойынша тағайындалатын және төленетін ай сайынғы мемлекеттік жәрдемақы мөлшерінде кепілдендіріледі.

6. Алушы қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған), ата-ана құқықтарынан айырылған немесе олар шектелген, бас бостандығынан айыру орындарында жазасын өтеп жүрген жағдайларда, бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем Қазақстан Республикасы заңнамасында көзделген құжаттар негізінде баланы мемлекеттің толық қамсыздандыруы белгіленген жағдайларды қоспағанда, бала бір жасқа толғанға дейін оның күтімін жүзеге асыратын адамға жүргізіледі.

26-бап. Әлеуметтік төлемдерді төлеу тәртібі

Әлеуметтік төлемдер ағымдағы ай үшін Мемлекеттік корпорация арқылы алушының банк шоттарына аудару жолымен жүргізіледі.

27-бап. Әлеуметтік төлемдерден ұстап қалу

1. Еңбек ету қабілетінен айырылған және (немесе) жұмысынан айырылған, жүктілікке және босануға, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға және бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайларға берілетін әлеуметтік төлемдерден Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес міндетті зейнетақы жарналары ұсталып қалады және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына жіберіледі.

2. Әлеуметтік төлемдерден ұстап қалу алушының өтініші негізінде жүргізілетін артық есептелген (төленген) әлеуметтік төлемдер сомалары жағдайларынан өзге жағдайларда атқарушылық іс жүргізу тәртібінде жүргізілуі мүмкін.

3. Әлеуметтік төлемдерден ұстап қалу төлеуге жататын сомадан жүргізіледі.

4. Еңбек ету қабілетінен және асыраушысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлемдерден төленуге тиесілі соманың 25 пайызынан астамы ұсталынбайды. Ұстап қалу жүктілігіне және босануына, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуына және бала бір жасқа толғанға дейін оның күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайға төленетін әлеуметтік төлемдерден жүргізілмейді.

28-бап. Әлеуметтік төлемдерді тоқтата тұру және қайта бастау

1. Әлеуметтік төлем:

1) алушының Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткені туралы;

2) алушының бас бостандығынан айыру түрінде сот тағайындаған қылмыстық жазаны өтеуі туралы;

3) шетелдіктің немесе азаматтығы жоқ адамның, оралманның жеке басын куәландыратын құжаттың қолданылу мерзімінің өтуі туралы, оның ішінде ақпараттық жүйелерден;

4) іздеудегі адамдардың хабарсыз кету фактісінің анықталуы туралы, оның ішінде ақпараттық жүйелерден алынған;

5) шетелдіктің тұруға ықтияр хатын алғанға дейін Қазақстан Республикасының азаматтығынан айырылу немесе шығу фактілерінің анықталуы туралы, оның ішінде ақпараттық жүйелерден алынған мәліметтер келіп түскен айдан кейінгі айдың бірінші күнінен бастап тоқтатыла тұрады.

2. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайға әлеуметтік төлем осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша, сондай-ақ алушының белгіленген еңбек ету қабілетінен айырылу кезеңі аяқталған күннен бастап кезекті еңбек ету қабілетінен айырылу кезеңі белгіленгенге дейін тоқтатыла тұрады.

3. Асыраушысынан айырылған жағдайға әлеуметтік төлем осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша, сондай-ақ:

1) қайтыс болған (сот хабарсыз кетті немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған бала кезінен бірінші немесе екінші топтағы мүгедек деп танылған адам белгіленген мерзім аяқталған күннен бастап қайта куәландырылғанға дейін;

2) қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының отбасы мүшесінің орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысаны бойынша білім алатын оқушысы немесе студенті болып табылатыны туралы анықтаманың қолданыстағы мерзімі аяқталған күннен бастап тоқтатыла тұрады.

4. Әлеуметтік төлем тоқтата тұруға себеп болған жағдайлар аяқталғанын растайтын құжаттар негізінде қайта жалғастырылады.

29-бап. Әлеуметтік төлемдерді тоқтату

1. Әлеуметтік төлем:

1) алушының қайтыс болуына (соттың хабарсыз кетті деп тануына немесе қайтыс болды деп жариялауына) байланысты тоқтатылады және алушы қайтыс болған айды қоса алғанда (соттың хабарсыз кетті деп тану туралы немесе қайтыс болды деп жариялау туралы шешімі заңды күшіне енген күннен бастап) жүзеге асырылады;

2) әлеуметтік төлем алушының Қазақстан Республикасының азаматтығынан шыққанына немесе жоғалтқанына байланысты тоқтатылады және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу немесе жоғалту фактілерінің анықталған, оның ішінде ақпараттық жүйелерден алынған ай бойынша жүзеге асырылады;

3) өтініш беруші әлеуметтік төлемді тағайындау туралы шешімнің қабылдануына негіз болған дәйексіз құжаттарды (мәліметтерді) беруіне байланысты тоқтатылады және тағайындалған күннен бастап тоқтатылады;

4) алушының әлеуметтік төлемді тоқтатуға өтініш беруіне байланысты тоқтатылады және өтініш берген айдан кейінгі айдың бірінші күнінен бастап тоқтатылады.

2. Еңбек ету қабілетінен айырылған жағдайға әлеуметтік төлем осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша, сондай-ақ:

1) алушы "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабы 1-тармағымен көзделген жасқа жеткен күннен бастап;

2) МӘС құрылымдық бөлімшесі алушыны еңбекке қабілетті деп тану туралы шешім шығарған күнінен бастап тоқтатылады.

3. Асыраушысынан айырылған жағдайға әлеуметтік төлем осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша тоқтатылады, сондай-ақ:

1) қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған адамның қайтыс болуына байланысты тоқтатылады және қайтыс болған айды қоса алғанда жүзеге асырылады;

2) қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған адамға белгіленген мүгедектік мерзімі біткен күннен бастап;

3) қайтыс болған (сот хабарсыз кетті деп таныған немесе қайтыс болды деп жариялаған) асыраушының асырауында болған адам он сегіз жасқа (он сегіз жасқа толғанға дейін мүгедек болған адамдарды қоспағанда), ал аталған адам жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында күндізгі оқу нысаны бойынша оқыған жағдайда жиырма үш жасқа толған күннен бастап;

4) он сегіз жастан асқан алушының (асырауындағының) оқу орнынан шыққанына немесе сырттай оқу нысанына ауысқанына байланысты тоқтатылады және алушының (

асырауындағының) оқу орнынан шыққаны немесе сырттай оқу нысанына ауысқаны туралы мәліметтерді, оның ішінде ақпараттық жүйелерден мәліметтер алған айдан кейінгі айдың бірінші күнінен бастап тоқтатылады.

4. Жұмысынан айырылу жағдайына әлеуметтік төлем осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша, сондай-ақ:

1) алушы "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 1-тармағында көзделген жасқа жеткен күннен бастап;

2) алушы халықты жұмыспен қамту орталығында жұмыссыз ретінде есептен шыққан айдан кейінгі айдың бірінші күнінен бастап тоқтатылады.

5. Бір жасқа толғанға дейінгі бала күтіміне байланысты табысынан айырылған жағдайда осы баптың 1-тармағында көрсетілген негіздері бойынша, сондай-ақ:

1) бала (балалар) қайтыс болған ай өткен соң;

2) бала (балалар) толықтай мемлекеттің қамтамасыз етуіне берілген ай өткен соң;

3) ата-ана ата-ана құқықтарынан айырылған немесе шектелген, асырап алуы туралы шешімдер немесе күші жойылған, қамқоршылар өз міндеттерін орындаудан босатылған немесе шеттетілген ай өткен соң, Қазақстан Республикасының неке-отбасы заңнамасында белгіленген жағдайларда тоқтатылады.

4-тарау. Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының жұмыс істеу тәртібі

30-бап. Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының мәртебесі

1. Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры – жалғыз құрылтайшысы мен қатысушысы мемлекет болып табылатын акционерлік қоғам нысанындағы коммерциялық емес ұйым.

2. Қор өз міндеттемелері бойынша өзінің барлық мүлкімен жауапты болады.

31-бап. Қордың басшы қызметкерлеріне қойылатын талаптар

1. Атқарушы органның бірінші басшысы мен оның орынбасарлары, бас бухгалтер қордың басшы қызметкерлері болып танылады.

2. Қордың басшы қызметкерлеріне мынадай талаптар:

1) атқарушы органның бірінші басшысы мен оның орынбасарлары үшін: жоғары кәсіптік (заң, қаржы-экономикалық) білімі;

бағалы қағаздар нарығындағы және қаржы нарығындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда кәсіптік қызметпен тікелей байланысты басшы лауазымдарда кемінде бес жыл жұмыс өтілі не халықты әлеуметтік қорғау саласында басшы лауазымдарда кемінде алты жыл жұмыс өтілі;

2) бас бухгалтер үшін:

жоғары кәсіптік (қаржылық, экономикалық) білімі;

қаржы-бухгалтерлік жұмыста кемінде бес жыл, оның ішінде басшы лауазымдарда кемінде бес жыл жұмыс өтілі белгіленеді.

3. Қордың басшы қызметкері болып:

- 1) жоғары кәсіптік білімі жоқ;
- 2) осы баптың 2-тармағында көзделген қызмет салаларында ең аз қажетті жұмыс өтілі жоқ;
- 3) мінсіз іскерлік беделі жоқ;
- 4) бұрын заңды тұлғаның бірінші басшысы, бірінші басшысының орынбасары, бас бухгалтері лауазымында болған кезеңінде банкрот деп танылған немесе санацияға, консервациялауға, мәжбүрлеп таратуға ұшыраған осы заңды тұлғаның бірінші басшысы, бірінші басшысының орынбасары, бас бухгалтері болған адам сайлана (тағайындала) алмайды.

32-бап. Қордың қызметі

Қор өз қызметін қор активтерінен алынатын комиссиялық сыйақы есебінен жүзеге асырады.

Комиссиялық сыйақының шамасын жылына екі реттен артық емес өзгертуге болмайды.

Қордың өз қаражаты қордың жарғылық капиталынан, комиссиялық сыйақыдан қалыптастырылады және солардан тұрады.

Қор мынадай:

- 1) әлеуметтік аударымдарды, әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлды, артық (қате) төленген әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлдың қайтарылуын, сондай-ақ инвестициялық кірісті есепке алуды жүргізу;
- 2) әлеуметтік төлемдерді және әлеуметтік төлемдердің артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларының қайтарылуын есепке алуды жүргізу;
- 3) міндетті әлеуметтік сақтандыру саласындағы ақпараттық жүйені құру және дамыту қызметі түрлерін жүзеге асырады.

Осы Заңда реттелмеген бөлікте қордың қызметіне Қазақстан Республикасының акционерлік қоғамдар туралы заңнамасы қолданылады.

33-бап. Қордың құқықтары мен міндеттері

1. Қордың:

- 1) әлеуметтік аударымдарды шоғырландыруды жүзеге асыруға;
- 2) Осы Заңда айқындалған тәртіппен бағалы қағаздармен және басқа да қаржы құралдарымен байланысты қызметпен айналысуға;
- 3) міндетті әлеуметтік сақтандыру мәселелері бойынша консультациялық және түсіндіру жұмыстарын жүргізуге;
- 4) Қор қызметін жүзеге асыруға комиссиялық сыйақы алуға;
- 5) Мемлекеттік корпорациядан ақпарат алуға;

6) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің субъектілерінен қор қызметін қамтамасыз етуге қажетті ақпаратты сұратуға және алуға;

7) мемлекеттік органдар және тиісті ұйымдар, әлеуметтік аударымдарды төлеушілер мен өтініш беруші арқылы ақпаратты сұрату арқылы әлеуметтік төлемдерді тағайындау, қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау және тоқтату үшін қажетті құжаттардың (мәліметтердің) анықтығын тексеруге;

8) Қазақстан Республикасының аумағында филиалдар ашуға құқығы бар.

2. Қор:

1) Мемлекеттік корпорацияның әлеуметтік төлемдерді жүзеге асыруы үшін қаражаттың уақтылы аударылуын қамтамасыз етуге;

2) Мемлекеттік корпорация арқылы әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын төлеушіге қайтаруды жүзеге асыруға, сондай-ақ әлеуметтік төлемдердің және олардан ұсталған міндетті зейнетақы жарналарының артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қорға қайтаруды қамтамасыз етуге;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен заңсыз (негізсіз) деп танылған әлеуметтік төлемдер сомаларын әлеуметтік төлемдерді тағайындау кезінде есепке алмауға;

4) қордың уақытша бос қаражатын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі арқылы қаржы құралдарына орналастыруға;

5) жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізуді қамтамасыз етуге;

6) үш жылда бір рет міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қаржылық тұрақтылығын бағалауға аудитті қамтамасыз етуге;

7) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың ақпараттық жүйелерінен мәліметтер алған жағдайда әлеуметтік төлемдерді қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау және тоқтату үшін шешім жобаларын қалыптастыруға;

8) әлеуметтік төлемдерді тағайындау, қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау және тоқтату туралы шешімдер қабылдауға;

9) қордан төленетін әлеуметтік төлемдерге қажеттілікті есептеу бойынша болжамды деректерді қалыптастыруға;

10) әлеуметтік төлемдерді кесте бойынша жүзеге асыру үшін Мемлекеттік корпорацияны күнделікті қаржыландыруды жүргізуге;

11) әлеуметтік төлемдер тағайындау және алу мәселелері бойынша қажетті түсініктемелер беруге;

12) қор активтерін есепке алуды жүзеге асыру, сондай-ақ ақпараттың сақталуын және оның санкцияланбаған қол жеткізуден қорғалуын қамтамасыз ету үшін бағдарламалық қамсыздандыру түріндегі автоматтандырылған ақпараттық жүйеге ие болуға;

13) ақпаратты сақтауға арналған резервтік орталықтың иесі болуға;

14) ақпараттық жүйелерден алынған әлеуметтік аударымдар сомалары мен әлеуметтік төлемдер сомалары туралы құпиялылықты қамтамасыз етуге;

15) Мемлекеттік корпорацияға Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен заңсыз (негізсіз) деп танылған әлеуметтік аударымдар сомасы туралы ақпаратты беруге;

16) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

3. Қордың:

1) Қор активтерін кепілге беруге;

2) осы Заңда көзделмеген кәсіпкерлікпен және өзге де қызметпен айналысуға құқығы жоқ.

34-бап. Қор активтерінің құрылуы

1. Қор активтері қордың қызметін қамтамасыз етуге арналған комиссиялық сыйақыны, әлеуметтік төлемдерге және әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын қайтаруға бағытталған қаражатты шегере отырып, әлеуметтік аударымдар, әлеуметтік аударымдардың уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұл, инвестициялық кіріс, әлеуметтік төлемдердің артық есепке жатқызылған (төленген) сомаларын қайтару және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген қорға түсетін өзге де түсімдер есебінен қалыптастырылады.

2. Қордың активтері мынадай мақсаттарға ғана:

1) осы Заңға сәйкес әлеуметтік төлемдерді жүзеге асыруға;

2) тізбесі мен лимиттерін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын қаржы құралдарына орналастыруға;

3) әлеуметтік аударымдардың және (немесе) әлеуметтік аударымдар уақтылы және (немесе) толық төленбегені үшін өсімпұлдың артық (қате) төленген сомаларын, сондай-ақ өзге де қате есепке жатқызылған қаражаттың сомаларын қайтаруға пайдаланылуы мүмкін.

3. Қордың активтері:

1) кепіл нысанасы бола алмайды;

2) оларды кредиторлардың талабы бойынша өндіріп алуға болмайды;

3) мүлікке тыйым салу немесе өзгеше түрде ауыртпалық салу нысанасы бола алмайды;

4) оларды қордың және үшінші тұлғалардың міндеттемелері бойынша инкассолық өкіммен өндіріп алуға болмайды;

5) осы Заңның 35-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, оларды сенімгерлік басқаруға беруге болмайды;

б) мерзімінде орындалмаған салық міндеттемесінің орындалуын қамтамасыз ету нысанасы бола алмайды.

35-бап. Қордың активтерін басқару тәртібі

1. Қордың активтерін сенімді басқаруды Экономикалық саясат жөніндегі кеңес мақұлдаған инвестициялық декларация және қор мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі арасында жасалатын шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асырады.

2. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі қордың активтерін орналастыруды Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындаған қаржы құралдарының тізбесіне сәйкес жүзеге асырады.

3. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі қордың активтерін шоғырландыру және орналастыру жөніндегі, инвестициялық кіріс алу жөніндегі барлық операциялардың есебін жүргізеді және жасалған шартқа сәйкес қор шоттарының және оның активтерімен инвестициялық қызметтің жай-күйі туралы есепті қорға тоқсан сайын ұсынады.

36-бап. Есепке алу және есептілік

1. Қор бухгалтерлік есепке алуды жүргізеді және қаржылық есептілікті қордың өзінің қаражаты мен активтері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бөлек ұсынады.

2. Қор бухгалтерлік есепті және есептілікті жасау кезінде пайдаланылатын құжаттардың есебі мен сақталуын қамтамасыз етуге міндетті. Сақталуға жататын негізгі құжаттардың тізбесі және олардың сақталу мерзімдері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленеді.

37-бап. Аудит

1. Қорға аудитті және міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қаржылық тұрақтылығын бағалау аудитін аудиторлық қызмет туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес аудит жүргізуге құқылы аудиторлық ұйым жүргізеді.

2. Аудиторлық есеп коммерциялық құпияны құрамайды.

3. Қордың міндетті жыл сайынғы аудитінің нәтижелері бойынша аудиторлық ұйым:

1) қордың меншікті қаражаты;

2) қордың активтері бойынша екі аудиторлық есеп жасайды.

4. Қордың міндетті жыл сайынғы аудиті және міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қаржылық тұрақтылығын бағалау аудиті бойынша шығыстар Қордың меншікті қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

5-тарау. Қорытынды ережелер

38-бап. Дауларды шешу

Қордың, Мемлекеттік корпорацияның, мемлекеттік органдардың, жеке және заңды тұлғалардың арасында осы Заңды орындау жөнінде туындайтын барлық даулар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.

39-бап. Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық

Қазақстан Республикасының міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамасының бұзылуына кінәлі адамдар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапты болады.

40-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және еңбек ету қабілетінен айырылған және асыраушысынан айырылған жағдайларға әлеуметтік төлемдер мөлшерінің жыл сайынғы өсуін есепке ала отырып, әлеуметтік төлемді алушылардың жағдайы жақсарған жағдайда 2020 жылғы 1 қаңтарға дейін туындаған құқықтық қатынастарға қолданылады.

2. Осы Заңның 1-бабының 7) тармақшасы, 8-бабының бесінші абзацы, 14-бабының 2-тармағының бірінші абзацы, 15-бабының 2-тармағы, 16-бабының 3-тармағы, 17-бабының 3-тармағы, 18-бабының 1-тармағы, 21-бабы 4-тармағының үшінші абзацы, 22-бабы 7-тармағының үшінші абзацы, 23-бабы 1-тармағының екінші абзацы, 24-бабы 3-тармағының үшінші абзацы, 25-бабы 4-тармағының үшінші абзацы 2024 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылады деп белгіленсін.

3. Осы Заңның 1-бабының 7) тармақшасы 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

"7) әлеуметтік аударымдарды төлеуші (бұдан әрі – төлеуші) – осы Заңда белгіленген тәртіппен әлеуметтік аударымдарды есептеуді және Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына төлеуді жүзеге асыратын жұмыс беруші, дара кәсіпкер, оның ішінде шаруа немесе фермер қожалықтары, жеке практикамен айналысатын адам;"

4. Осы Заңның 14-бабының 2-тармағының бірінші абзацы 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

"2. Төлеуші міндетті:"

5. Осы Заңның 18-бабының 1-тармағы 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап мынадай редакцияда қолданылады деп белгіленсін:

"1. "Әлеуметтік аударымдардың уақтылы аударылмаған сомаларын мемлекеттік кіріс органдары өндіріп алады немесе төлеуші оларды мерзімі өткен әрбір күн үшін (қорға төлеу күнін қоса алғанда) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландырудың 1,25 еселенген ресми мөлшерлемесі мөлшерінде есепке жазылған өсімпұлмен бірге қордың шотына аударуға тиіс."

6. 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап "Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы" 2003 жылғы 25 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2003 ж., № 9, 41-құжат; 2004 ж., № 23, 140, 142-құжаттар;

2006 ж., № 23, 141-құжат; 2007 ж., № 3, 20-құжат; № 20, 152-құжат; № 24, 178-құжат; 2008 ж., № 23, 114-құжат; 2009 ж., № 9-10, 50-құжат; 2010 ж., № 5, 23-құжат; № 7, 28-құжат; 2011 ж., № 6, 49-құжат; № 11, 102-құжат; № 14, 117-құжат; 2012 ж., № 2, 14-құжат; № 3, 26-құжат; № 4, 32-құжат; № 8, 64-құжат; № 14, 95-құжат; № 23-24, 125-құжат; 2013 ж., № 2, 13-құжат; № 3, 15-құжат; № 10-11, 56-құжат; № 14, 72-құжат; № 21-22, 115-құжат; 2014 ж., № 1, 1, 4-құжаттар; № 19-I, 19-II, 96-құжат; № 21, 122-құжат; № 22, 131-құжат; 2015 ж., № 6, 27-құжат; № 20-IV, 113-құжат; № 22-II, 145-құжат; 2016 ж., № 7-I, 49-құжат; 2017 ж., № 12, 36-құжат; № 13, 45-құжат; № 22-III, 109-құжат; 2018 ж., № 7-8, 22-құжат; № 14, 42-құжат) күші жойылды деп танылсын.

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК